

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa A. R.

przeciwko R. w B.

o ustalenie istnienia stosunku pracy i wydanie świadectwa pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 kwietnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. R. 240 zł
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z 8 listopada 2019 r. oddalił apelację pozwanego R. w B. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z 12 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódkę A. R. łączył z pozwanym stosunek pracy od 7 maja 2012 r. do 30 kwietnia 2015 r. Powódka była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zootechnika za miesięcznym wynagrodzeniem 2.178 zł. Stosunek pracy został rozwiązany za wypowiedzeniem złożonym przez pracownika. Sąd pierwszej instancji nakazał również wydanie świadectwa pracy powódce.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie art. 2 oraz art. 22 k.p. poprzez błędną wykładnię polegającą na bezpodstawnym uznaniu, że zamiarem i celem stron było zawarcie umowy o pracę, a powódka wykonywała pracę w ramach zatrudnienia pracowniczego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na: - istotne zagadnienie prawne – czy osoby zatrudnione w charakterze kandydata na członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej mogą świadczyć pracę w oparciu o umowę o pracę? - potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powódka wniosła o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Na etapie przedsądu nie ocenia się zarzutów podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.), gdyż stanowią one odrębną część skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania. Oznacza to, że podstawa kasacyjna nie zastępuje podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Konsekwentnie, skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinien samodzielnie (odrębnie) od podstawy kasacyjnej wskazać i wykazać zasadną podstawę przedsądu. Odnosi się to również do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (która jako jedyna ma na uwadze indywidualny interes strony w przyjęciu jej skargi do rozpoznania), znaczenie ma wszak nie zwykła zasadność podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.), lecz dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Skargę wnosi się od prawomocnego wyroku, co tłumaczy wymagania stawiane wnioskowi o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Powyższe zmierza do stwierdzenia, że we wniosku brak jest wskazania przepisu prawa, który stanowiłby punkt oparcia dla zgłoszonych podstaw przedsądu. Odwołanie się do regulacji prawa pozytywnego jest konieczne na płaszczyźnie wszystkich zgłoszonych podstaw przedsądu jako ich warunek *sine qua non*.

Przepis prawa otwiera ocenę czy istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i ma taką rangę. Nie wystarcza samo sformułowanie pytania bez własnej jurekcyjnej analizy przedstawionego zagadnienia. Bez tego nie można stwierdzić, istotnego zagadnienia prawnego, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Podobny mankament dotyczy drugiej podstawy przedsądu, gdyż w centrum zainteresowania tej uniwersalnej podstawy przedsądu jest tylko sam przepis prawa, a ściślej kwalifikowana potrzeba jego wykładni, wynikająca z poważnych wątpliwości w wykładni lub rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Bez analizy właściwego przepisu prawa wskazanie na różne orzeczenia Sądów Apelacyjnych nie jest wystarczające, gdyż Sąd Najwyższy w trybie drugiej podstawy przedsądu w ogóle nie ocenia wyroków sądów powszechnych, tylko skupia się na samej wykładni przepisu, której punkt ciężkości wynika z potrzeby jego koniecznej wykładni, bo poważne wątpliwości w wykładni budzi sam przepis a nie to czy poszczególne orzeczenia Sądów Apelacyjnych są zgodne z prawem.

Nie spełnia się też podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., która wymaga wskazania i wykazania naruszenia przepisu prawa, a na tej podstawie oczywistej wadliwości prawnej orzeczenia, co uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skoro punktem odniesienia dla zarzutów podstaw kasacyjnych są konkretne przepisy prawa (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to wymaganie to jest tym bardziej aktualne w odniesieniu do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Gdyby próbować odejść od powyższego reżimu, to skarżący we wniosku nie zarzuca naruszenia art. 157 Prawa spółdzielczego, również w podstawie kasacyjnej. Zgodnie z tym przepisem spółdzielnia poza członkami i domownikami może zatrudniać stosownie do swoich potrzeb również inne osoby na podstawie umowy o pracę lub na podstawie innego stosunku prawnego, którego przedmiotem jest świadczenie pracy. Powódka nie była członkiem spółdzielni ani domownikiem. Okres kandydacki nie stanowi samodzielnej podstawy prawnej zatrudnienia, jeśli uwzględni się z jednej strony stosunek pracy i z drugiej wykonywanie pracy w ramach członkostwa w spółdzielni, którego w spornym okresie nie miała. Natomiast wykonywana praca miała cechy stosunku pracy. Takie są ustalenia faktyczne na których oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i które wiążą w ocenie podstawy przedsądu. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem

przedsądu i późniejszym rozpoznaniem zarzutu podstawy kasacyjnej z ograniczeniami wynikającymi z art. 398³ § 3 k.p.c. Podstawa kasacyjna nie podważa podstawy faktycznej wyroku. We wniosku o przyjęcie skargi nie zarzuca się też naruszenia art. 22 k.p., czyli podstawy prawnej wyroku Sądu powszechnego.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 9 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.